

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kü-
lendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“

XX. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

**Helyben házhoz hordva vagy vidékre
póstán küldve:**

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . 4 ft.
Fél évre . . . 2 ft.
Negyed évre . . . 1 ft.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor**
és fia könyv- és könyvnyomdája küldendők.

A román király.

Zombor, 1897. szeptember 30.

Nagy napokat élünk, a melyek mérhetlen jelentőségűek hazánk történelmére. Mintha csak újra teljes pompájában ragyogna a magyarok csillaga, a mely őseink annyi dicsőségét hirdette s adta tudomására a világnak.

A német császár felejthetetlen tószta után legkegyelmesebb urunk kézírata örvendeztette meg az országot. Csakhamar e két örvendetes tény után ismét királyi vendég a budai várpalotában. Károly román király, akinek Budapesten tett látogatása rendkívül örvendetes esemény, a magyar király vendége s vendége a magyaroknak. Látogatása szintén igen fontos reánk nézve s bizonyára külpolitikai súlyunk növelésére szolgál.

A román királyt, a ki költői lelkületű nevével időzött Budapesten, a fő- és székváros a lehető fénytel és pompával fogadta. Budapesttel együtt örvendezett az egész nemzet, hogy itt tisztelhetette a királyi vendégeket.

Nem volnának magyarok, ha nem rendelkez-
nénk a politikai érettség azon, rólunk példabe-
szédes, ítélőképességével, hogy teljes mértékben
méltányoljuk és elismerjük azokat a nagy érde-
meket, a melyek I. Károly román királyt orszá-
gának halhatatlan korszak alkotójává avatják.

Ez az uralkodó, mindenkor odaadó hűséggel támogatva fenkölt szellemű hitvesétől, nemcsak a politikai vazzalítás alárendelt helyzetéből emelte föl Romániát az állami függetlenség magas piedestáljára; hanem egyszersmind a félbarbár elmaradottság sötétjéből is a nyugati műveltség, felvilágosodás fényes ösvényére vezetett.

Kiváló politikai érzékének, uralkodói képes-
ségének nevezetes eredménye, hatalmas bizony-
sága trónjának rendületlensége, dinasztiajának
gyökeres megszilárdulása a féktelen oligarchizmus,
forradalmi celszövények szerencsétlen országában.

A mai Románia konszolidált, modern állam,
mely mind anyagi, mind szellemi kultúra szem-
pontjából bámulatos rövid idő alatt jóformán tel-
jesen kiforrta a sok százados török iga törte
súlyos sebeket.

Az arányok kellő megszorítása mellett, sor-
sunk hasonlósága is arra utal, hogy rokonszenves
érdeklődéssel kísérik a szomszéd haladását,
törekvéseit s a mennyiben hatalmunkban áll,
őszinte jóakarattal elő is mozdítsuk.

Ezen történelmi és etikai igazság fölismerése és
elismerése kétszeresen sajnóssá teszi ránk nézve,
hogy még mindig akadnak, igaz, egyre fogyat-
kozó számmal s elenyészítő hatással, olyan román
közéleti elemek, politikai tényezők is, melyek a
magyar nemzet s a magyar állam iránt való
oktalan és jogtalan ellenségeskedést hiszik és
vallják a román nemzeti politika egyik sarkalatos
tételének.

Nincs kétségünk a felől, hogy ez az egész-
ségtelen, esztelen nízus hova-tovább mind jobban
elveszíti a maga vétkes igazságainak talaját a
moderné váló román közvéleményben s helyet
ad az igazi, politikai eszély, kormányzati böl-
csesség követelményeinek, melyek azt parancsolják,
hogy ne csak a belső politikai pártok, hanem a
külön álló népek, országok is ne az elválasztó,
hanem az összekapcsoló pontokat keressék s
megtalálván, használják fel kölcsönös boldogu-
lásukra.

Ennek a becsületes, komoly fejlődési irány-
nak s az azt támogató, felvilágosult román kor-
mányzati politikának hathatós segítsége, védelme,
maga a vendégeinkül üdvözölt román királyi pár.

Károly király országának függetlenségét
nemcsak a lerázott török járom, hanem az ujabban
fenkínált, csak oly veszélyes, orosz protektorátus

ellen azzal a nagy bölcseségű uralkodói ténynyel
biztosította; hogy a nemzeti közvélemény osztatlan
helyeslésétől kísérve, nyíltan csatlakozott az
Európa békéjét föntartó hármass szövetséghez.

Ennek a csatlakozásnak katonai értékét nagy
becsüvé teszi a román hadseregnek a legutóbbi
nagy orosz-török hadjárat idején tanúsított elszánt
vitézsége, mely döntő súlylyal esett az ingadozó
harci szerencse mérlegébe.

Nekünk magyaroknak különösen azért nagy
jelentőségű ez a tény, mert általa s a nemzetközi
politikai szövetség révén, reméljük, egyszer s
mindenkorra el lesz vágva az útja mindenféle
irredentista hóbortnak s a nagy Románia felé
gravitáló, honi hazaáruló fészkelődésnek.

Valamint a német császár budapesti látoga-
tása, általános politikai jelentőségén kívül az
erdélyi „zöld szászok“ éretlen ágaskodásait egy-
szerre leszerelte, azonképen reméljük, hogy a
román királyi párnak a magyar fővárosban ta-
pasztalt fényes és meleg fogadtatása, szeretett
királyunkhoz való személyes, benső érintete ellen-
állhatatlan gyakorolni fogja a maga természetes
mérséklő hatását a mi „elnyomott“ román testvé-
reink hivatlan boldogítóinak izetlen és jogtalan
jajveszékeltésére is.

Igaz magyar szívből eredő örömmel, tiszte-
lettel és szeretettel üdvözöltük a magyar fővá-
rosban szeretett királyunk nagybecsült vendégeit,
a román királyi párt.

Egy tanférfi ünnepeltetése.

Bezdán, 1897. szept. 25.

Impozáns módon nyilatkozott meg Bezdán község
bazaifias és intelligens közönségének, egy a tanígy bará-
tainak vallás- és rangkülönbség nélküli őszinte szeretete
és ragaszkodása, Molnár Ferenc, közönségünk népi iskolai
igazgató-tanítója irányában az által, hogy azon alkalom-
ból, miszerint a nemrég Ujvidéken tartott Bács-Bodrogh
megyei tanító-egyleti gyűlésen Schmausz Endre, Sza-
badka és Baja városok főispánjának az ezen együletnél
viselt elnöki tisztéről való lemondása következtében meg-
üritült eme diszes állásra, egyhangulag és nagy lelkesé-
déllel a nevezett, általános szeretetnek örvendő igaz-
gatónk választott meg, tiszteletére folyó évi szeptember
hó 25-én este, a Frank-féle vendéglő összes termeiben
fényes bankettet rendeztek, hogy ezáltal nyilvánosan is
bódoljanak a szeretett tanférfiért ama ritka szép ki-
tüntetésnek, melylyel a sors érdemessé tette őt arra,
hogy a közpályán kifejtett buzgó és fárdatlan tevé-
kenységének méltó elismerésül, kartársai közt a leg-
kiválóbb helyet foglalja el.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Első szerelmem.

Csönd borong a tájon, senki sincs már ébren
Csak magam virasztok még e néma éjben.
Reszkette tépem le multamról a fátolt,
Hadd lássam, hogy egykor boldogságom napja
Mint lobogott, lángolt . . .

Vakit e nap fénye, szemem alig láthat,
Csak illatát érzem száz meg száz virágnak.
Csak a gerlicének búgását hallhatom
S mintha fönt kertünkben újra csókolgatnál
Hűtlen kis angyalom.

Hogy keletre mentél, én meg napnyugatra
Kilobbant, elhamvadtt boldogságom napja.
Te ott túl keleten, hol öröm volt társad
Elfeledtél engem, bár gyakorta sirtam
Zokogva utánad.

Hasztalan bántódtam, hasztalan esengtem:
Fogadd el, ne vedd meg első, hű szerelmem.
Mit sem adott rája, mint vihar a rózsát
Össze-vissza tépted s aztán kis kacsoíd
Le a porba szórták . . .

Éjfél tít az óra, senki sincs már ébren,
Csak magam zokogok s önmagamtól kértem:
Mit ér az ifjú szív, ha egyszer már kiégett?
Holt berek az, melyben nem morajlik patak
S nem zeng madár ének.

Szendrői József.

TELEFONON.

— Magánjelenet. —

(Télihai.)

A szin egy csinosan burtozott lakószoba, mely Ella atyjának dolgozó-
szobája. Közép és oldalajtókkal. Jobbra az íróasztal és e mellett a tele-
fon; balra egy asztalka, melyen újságok hevernek; előtte szofa, mögötte
több könyvszekrény, egy másik asztalon nyitott könyv hever.

Ella (óvatosan közelg az ajtó felé s betekint):
Vajjon a hivatalba ment-e már apa? (Belép.) No lám
csak, elment. Elment a nélkül, hogy köszöntött volna,
azt sem mondta, hogy „Isten veled, leányom!“ Pedig
máskor meg is csókolt. (Duzzogva.) Tebát haragszik
tegnapi magaviseletémért. (Indulatosan.) „Nyolc napig
nem szólok hozzád!“ kiáltott tegnap rám, mikor szemére
lobbantottam, hogy mért nem vitt el a színházba, amikor
az én édes unokatestvéremnek, Egyednek, a darabját
adták először. Ah! s én titokban már előre úgy ör-
vendtem, hogy Egyed diadalának tanuja lehetek. (Kissé
duzzog.) Ha még apa valami elfogadható okot mondott
volna, de egyszerűen azt mondani, hogy Egyed darabja
nem fiatal lányoknak való, ez ellen minden érzésem
fellázadt s így ne is csodálják önök, ha mint apa mondá
(hangsúlyozza) „merészen, szinte neveletlen módjára“
támadtam meg. Oh, jószágos Isten, mely fiatal lány az
én koromból vágna ilyesmit zsebre? Egész nyáron át
Egyed színművéről beszélünk, sőt Jani bácsi, Egyed
atya, egy-két jelenetet el is beszélt nekem. Hisz abban
fogárd dolog épen nem volt. Istenkém! mi szörnyű is
van abba! Egy férjes nő beléseret házi orvosába, aki
tudományával életét mentette meg. Nos igen! — (Je-
lentéstelesen.) Miért ne nyilváníthatná a fiatal asszony
megmentőjének halálját? Mennyit suttogott, tanakodott
a fölött az én bácsim és apa — persze engem ilyenkor
mindig a könyvtárba küldtek egy könyvért, amely sehoh-
se volt található, természetesen csak azért, hogy tőlem
szabaduljanak. S aztán, ha Egyed eljött hozzánk látó-
gatóba, mindenről beszélhettünk egymással, csak az ő
darabjáról nem. (Duzzog.) Mennyire viszik még ezt a
kegyetlenséget? . . . (Lelkesülten.) De bármily figyelmes
volt is apa, azt még sem akadályozhatta meg, hogy
Egyed vigjátékát, a kis könyvet, hozzám ne csuszassza.

Már átolvastam vagy huszszor. Hány jelenetet tudok már
kívül! pl. azt, amikor az orvos epedő szerelmét vallja
be a fiatal asszonynak. (Egyik térdére borul és a szofa
karját fogja.) Oh, drága nagysád, engedje ezt a kezét
megfogom, (megcsókolja a szofa karját) melyre ezer
csókot csókolték. Ezt a kezét, mely soha mást nem
illetet oly igazán, mint engem. Igen, imádtott hölgyem!
amit sugárzó tekintetem, vágyó sóhajom már régen el-
áruhatott kegyednek, ime, most ajakam vallja be: gyü-
löljün, vessen bár meg, de én őnt szeretem, imádom.
(Hevesen átkarolja a szék támláját.)

Ah! hogyan hangzik ez! csupa tűz, csupa szen-
vedély, mennyiért nem adnám, ha ezt a jelenetet ott a
szinpadon láttam volna. Oh papa, ezt sohasem bocsátom
meg neked. Ilyen szívtelességnek nem hittelek. Hanem úgy
kell nekem, minek szoktattam rá az apámat! Persze!
Eddig megtettem mindig minden kívánságát, minden
óhaját; parancsát teljesítettem, ugy amint én azt jó
anyámnak halálos ágyán megfogadtam. Hogy szeretett
engem édes anyám, legjobb gyermekének hitt; „légy
tovább is engedelmes leánya apádnak“ szolt s utolsó
csókját nyomta homlokomra. (Az asztalon levő arcképet
ajkához szorítja.) Igen, igen, aranyos anyuskám, ezentel
is az akarok lenni: jó és szófogadó gyermeke apának.
Hanem légy te is a segítségemre, ha a szívem dobogása
arra hiv. Hiszen te is szeretted Egyedet, szemet is hunytál
egynéhány csinja felett, sőt azt sem ellenzed, mikor
olyan diákosan tudomra adta, hogy szívésen lát, örö-
mlem van mellettem, hogy . . . szeret. Apa ellenben olyan
fitymálva beszélt vele s olyan szigoruan ügylt ránk,
hogy sokszor kin volt az reánk nézve. (A telefon csen-
gője szól.) Ah, valaki, aki apával beszélni akar, mond-
jam-e, hogy nincs hon? (Odalép a telefonhoz s mosolyog,
mintha valami huncut gondolata támadt volna, majd
vastag hangon beleszól.) Halló! Czövek tanár — ki be-
szél? (Figyel, majd lelkendezve szól, félre.) Dr. Sza-
lánczy — Egyed atya. (Mély hangon.) Mit mondhat
Egyed darabjáról? (Figyel, arcan élénk öröm, ismétli a
hallott szavakat, félre:) Nagy hatás, tiszter is kihívták
— babérkoszorú! — Oh, köszönet a tudósításért! (Mély
hangon a telefonba.) Köszönöm, szerbuzs! — Ah, ah,
ah! hogy örültsz most édes Egyedem. És én is! én is!

A bankett rendezése körül legnagyobb buzgóságot dr. Fleckenstein Ferenc ügyvéd, iskolaszéki elnök, Csirszka Konrad iskolaszéki alelnök, Bosnyák János községi jegyző és dr. Goldschmidt Dezső községi orvos fejtették ki, mindent elkövetvén annak sikere érdekében.

Már esti 1/2 óra felé tömegesen lepték el az ünnepeltnek személyes jóbarátai és ismerősei az izlésesen rendezett banketti helyiségeket, s midőn este 8 órakor már mintegy 60 ra szaporodott a vendég közönség száma, mely vegyest a község legelőkelőbb családjaiknak férfi és nőtagjaiból állott, akkor dr. Fleckenstein Ferenc iskolaszéki elnök indítványára, Bachrach Lajos nagykereskedő, Csirszka Konrad iskolaszéki alelnök és Parschet Mihály megyei tanító-egyesületi jegyzőből álló bizottság küldetett ki, hogy az ünnepeltet és nagybecsült családját a bankettre meghívják.

Eme küldetés élén, nejtől kísérve csakhamar meg is jelent az ünnepelt és a lelkes és szívvelyes ovációk csillapítváral dr. Fleckenstein Ferenc átgondolt, szép beszéddel üdvözölte az ünnepeltet és szívből köszöntötte meg, hogy általánosan ismert szerénységét féltetve, megjelenésével lehetővé tette a mai ünnepély megtartását és az általános szeretet és tiszteletnek személye irányában nyilvánuló kifejezhetését.

A megkapó jelenet hatása alatt válaszként ezután az ünnepelt, a nála megszokott tömör, sokat jelentő kifejezésekben. — „El kellett fogadnom megistelt ünnepeltetésemet — mondá — mert hisz alapját látom e tényben a lépten nyomon kísért ama általános vonzalomnak, melynek immár egy negyed századot megközelítő itt működésem óta részese vagyok, de el kellett főleg azért is fogadnom, mert megerősítenek ma engemet abban, hogy az az irány, melyet a tanügyi terén oly szeretettel szolgálók, kedves tisztelőim előtt is megfelelő érzelmeire talál.”

Majd kölcsönös üdvözlések és jókívánatok kicserélése után a legkellemesebb hangulatban vette kezdetét a válogatott ételekből összeállított izléses társas vacsora.

A második fogásnál poharat emelt Morvay Imre r. kath. segédlelkészünk és szónoki hévvel előadott magas rüptű beszéddel üdvözölve éltette az ünnepeltet és kedves családját, haugsulyozván beszéddében különösen azt, hogy e páratlanul szép kitüntetés az ünnepeltben oly méltó férfira esett, a ki valóban tükrö a kitünő tanítónak, az őszinte és önzetlen jóbarátának és igaz hazafinak.

Utána Farkas Ferenc községi tanító a tantestület nevében lendületes és jól átgondolt töszájával köszöntött az ünnepeltre, kiemelvén ama változhatlan és törhetetlen baráti szeretetet, melylyel ugy a bezdáni tantestület, mint a megyei tanító-egyesület minden egyes tagja az ünnepelt és szeretet tisztelet kártárhoz ragaszkodik.

Végül pedig Türr Jenő községi aljegyző mondott áldomást az ünnepeltre ugyis, mint kitünő képzettségű tanfőru s ugyis, mint kedves földijére: Baja város szőlőtere, szép szavakban méltatván mindama érdemeit, melyeket kitűnő életpályáján megvieszerte kivívott magának s melynek legszebb gyümölcse most az, hogy a bácsme gyei tanító-egyesület díszes elnöki állásába emeltette.

Mindhárom tösztot lelkesen megjelente a közönség.

Ezután az ünnepelt emelkedett fel és meghatottan, őszinte szívből jött, a megindultágtól remegő hangon mondott köszönetet egy a szónokok, mint a közönség szívvelyes ovációjáért, melylyel szerény érdemei elismerésül őt és családját ily örökké emlékezetes kitüntetésben részesítették.

Szavait szünni nem akaró eljenzés követte s a bankett aztán az ünnepelt és családja irányában tanúsított minden részről lelkes ovációk, kedélyes eszmecsere és vig poharazás közben folytatódott, míg nem asztal-bontás után táncra perült a közönség és magyaros jókedvvel járta is egész a hajnali órákig.

Az egész ünnepélyen oly fesztelen jókedv, oly igazi testvéri barátság és egyetértés uralkodott, hogy a jelenvoltak mindannyian egy feledhetlen kedves est emlékével szívükben bagyták el a multság körét.

Peregrin.

Oh, ha tudnád, mint örvendek veled. Oh, igaz! Hisz ma az újságokban is kell hogy legyen valami a nagy sikeréről. Hol is vannak azok az újságok? (Izgatottan kotorász az asztalon.) Ah — meg van már! (felbontja.) „Magyar Hirlap”, ah! itt a színházi rovat. „Sablonos munka, elhasznált szituációk, (Mindig siránkozóbban) összetakolt semmiség minden eszme nélkül, döcögő jambikusok” — Oh, oh, oh! hogy örvend majd apa, ha ezeket olvassa. Szegény Egység! Te is bizonyára olvastad már ezt a kegyetlen hirlapot s most kedvtelenül buszkodva ülsz szobádban. Ha nem tudnád, hogy apád most otthon van, tudod-e mit csinálnék? (Odasiet a telefonhoz.) Azt mondanám neked, hogy fel se vedd azokat a bolond újság-írókat, azok is csak a te nagy sikeredet irigylik, különben pedig mindegy az nekem, jó-e vagy rossz-e a darab, amit írtál: szeretlek én azért mégis, forrón, igazán; ime bizonyítékul küldök hamarjában egy, két... három... négy csókot. (A telefonba csókol. Megszólal a telefon csengője. Egy sikolylyal visszazugrik.)

Ej, de hogy megijedtem, vajjon ki lehet megint ott? (Mely hangon a telefonba.) Halló! Czövek tanár — Ki beszél? (Figyel, ismétli a szavakat félre.) Megint én — a sógor. — (A telefonba.) Mit? (Félre.) A „Nemzet”-ben nagyszerű magasztaló recenzió van Egység vigjátékáról. (Örvendve kiált.) Elég! Halló! Elég! Nem hallgatom tovább! (Keresgél a lapok közt s megtalálja a Nemzetet. Ezalatt folyton csengetnek.) Ah! váratlan nagy hatást ért el. (A telefonon csengetnek.) Nem érek rá. Szerzője sokat ígérő talentum. (A telefonon megint csengetnek.) De bácsi, egy kis türelmet kérek. — Egy szóval nagy sikert aratott. (Eldobja az újságot.) Eljen! Eljen! (Ismét csengetnek. Odasiet s csókokat nyom a telefonba.) Igen, igen, ezek csókok! Nem, nem apától! Ellától, igen, én allok itt a telefonnál s mindent megtudtam, ígérje meg édes bácsi... Mit, nem a bácsival beszéltek? Ne—em? Szent Isten, hát kivel?... nagy ég! — most rámszakad a világ. En apával beszéltem! (A szofára hanyatlék.)

A függöny legródi.

Szőllősi Jenő.

Ujdonságok.

Kinevezés. Öfelsége a király Komáromy Kálmánt, zombori kir. törvényszéki jegyzőt a munkácsi kir. járásbírószághoz albróvá nevezte ki.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bodnár György pozsonyi kir. kath. főgimnáziumi tanárt a zombori állami főgimnáziumhoz áthelyezte és őt egyúttal a főgimnázium igazgatói teendőinek ideiglenes ellátásával megbízta.

Athelyezés. Az igazságügyi miniszter Kaufmann Ignác apatini és Rubin Andor zombori kir. járásbírószághoz irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Nemesség átruházás. A király Kovachich János nyugalmazott honvédszázados, bácsalmási lakosnak családnévét, magyar nemességét és címerét örökre fogadott fiára, Kovachich János Albert Ferencre is átruházta.

Pályázat. Pályázat van hirdelve a zentai adóhivatalnál adószízi állásra.

Pályázat. Pályázat van hirdelve a hódásghai kir. járásbírószághoz aljegyzői állásra.

Képviseelői fogadtatás Bezdánban. Bezdáni levelezők a következőket írja: Szeptember hó 25-én délután 2 órakor érkezett meg községünkbe országgyűlési képviselőnk Bedő Albert, Deák Zsigmond apatini főszolgabíró kíséretében. A magas vendég a község-házánál szült meg, hol a már egybegyűlt előjárók, a jegyzői hivatal tisztikara, a képviselőtestület pártkülönbség nélkül, az orvosok, a tantestület és számos magánosok, nemkülönben a többi választó polgárok egy igen tekintélyes része lelkes eljenzéssel és őszinte örömmel fogadván, Tarczy Dezső főszolgabíró kalauzolása mellett a jegyzői irodát tekintette meg. Onnan nemskóra a tanásterembe vonult, melyet már színiült megföltött a tiszteletre egybegyűlt előkelő közönség. Itt a képviselő az előjárók és képviselőtestületekhez, nemkülönben a választó polgárokhoz, egy minden tekintetben szép, melegség és őszinteségtől áthatott többszörös eljenzéssel megszokott, nagyszabású beszédet tartott, melynek végetével Tarczy Dezső népszerű főszolgabíró minden egyes jelenvolt tisztelgőt bemutatott a képviselőnek, ki leereszkedő nyájasság és kedvességgel igen sokakat megszólítással tüntetett ki. Majd ezután a község-háza udvarán jelent meg és ott egybegyűlt polgárokhoz intézett magvas beszédet, mely után a képviselő kíséretével együtt a Frank-féle vendéglőbe vonult át, hol tiszteletre 30 teretű s kitünő halpaprikással kezdődött bankett volt rendezve. Az első felköszöntőt dr. Fleckenstein Ferenc ügyvéd mondotta a képviselőre, ki arra válaszolva újból is kedves szavakban adott kifejezést köszönetének a szívvelyes fogadtatásért. A vig poharazás és kedélyes eszmecsere közt lefolyt bankett után egy délután 4 óra tájban a képviselő több helyen látogatást tett és 6 óra felé Zomborba utazott. Peregrin.

Önkéntesek vizsgálata. A 23. gyalogezrednek 22 önkéntese volt, kik a napokban tették le a tisztí vizsgálatokat. A 22 önkéntes közül 20-an sikerrel vizsgáztak.

Panaszok a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróságról alkotott törvény értelmében az érdekelt feleknek panaszait annál a hatóságnál kell benyújtaniuk vagy bejelenteniük, melynek határozata avagy intézkedése ellen a panasz irányul, a végrehajtási utasítás szerint pedig a kellő időben bar, de illetékellen helyen benyújtott panaszoknak nincs joghatálya s az alsóbb bíróságoknak még közvetítés, vagyis az illetékes felsőbb hatóságokhoz való juttatás céljából sem szabad elfogadniuk. Ennek dacára gyakran megtörténik, hogy az alsóbb hatóságok nemcsak elfogadják a náluk benyújtott vagy bejelentett panaszokat, hanem azoknak illetékes felsőbb helyre terjesztése körül oly késedelmesen járnak el, hogy a panasz határidejének lejárla folytán a hatósági közvetítésből hátrány származik a felekre nézve. Ez okból a kormány tagjai utasítást adtak az illető hatóságoknak, hogy ama határozataikban, melyek ellen bírósági jogorvoslattal lehet élni, minden esetben azt is jelöljék meg, hogy a panasz tizenöt nap alatt hol adandó be, továbbá, hogy a hozzájuk tévesen beérkező panaszok elfogadásától szigorúan tartózkodjanak, ha pedig ily panaszok postán érkeznek be, azokat megfelelő utbaigazítás mellett ugyanazon az uton azonnal küldjék vissza a feleknek.

Dr. Vaaly István gyilkosa. Annak idején megirtuk, hogy dr. Vaaly István egyik bérése, Dzsuna János meggyilkolta. A hódásghai járásbírószághoz befejezte ez ügyben a vizsgálatot s a gyilkost tegnap reggel ki-sértette be Zomborba. A zombori kir. törvényszék ül föltölte legközelebbi törvényt.

Megváltoztatott postai rendelet. A kereskedelmi miniszter az összes postakezelősegekhez rendeletet intézett, hogy a beföldi, valamint Ausztriával és a megszállott tartományokkal való forgalomban a postautalványok érvényességi határideje — az utalvány kézbesítésétől, illetőleg avizalásától számított — a közelébb érvényben volt 8 nap helyett 14 napra felemeltessék, ellenben az említett forgalmakban váltott és poste restante címzett postautalványok érvényességi határideje változatlanul továbbra is egy hó marad.

Meghalt. Vége van, nincs többé. Csak a mult idők emlékezetében él ezentul, mint sok édes álom, reményteljes ábránd tápláló anyja és a sok öreg asszony egyedüli vizsgálató reménye. A tegnapi nappal teljesen megszűnt az uralma, ma már — köd előttem, köd utánam — elenyészett a lutri. A törvény kimondta reá a halált, a miniszter pedig a kegyetlen ítéletet sok öreg nénike boszuságára végre is hajtotta. De gondoskodtak arról is, hogy a sok reménynek és ábrándnak legyen azért kellő tapanyaga. A kis lutri helyett megteremtették az osztályorszájakot. Amazt eltemettük a tegnapi nappal, emezt pedig a mai napon üdvözöljük, mint újszülöttet! Melyik hoz több szerencsét? Ki tudja! A szerencse istenasszonya szeszélyes, nem tudni mikor s kire mosolyog.

Vírillisták névjegyzéke. Zombor szab. kir. város igazoló választmánya közhírre teszi, hogy a jövő évi legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének összeállítása, illetőleg kiigazítása végett nyilvános üléseit 1897. évi október hó 1-én és 2-án délután 3-tól 5 óráig a városház tanácstermében fogja tartani. Erről mindazok, a kik az 1886. évi XXI. t. c. 26. §-a értelmében ösz-szes állami adójuk kétszeres számítását kívánják igénybe venni, azon hozzáadással értesítettek, hogy a fenti napokon személyesen vagy írásban jelentkezzenek és jo-

gosultságukat igazolják, mert különben az idézett törvény 27. §-a értelmében az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől eslesnek. Egyben felhivatnak azok, a kik más törvényhatósági bizottságnak tagjai, hogy az ülések tartama alatt nyilatkozzanak, vajjon ebbseli jogukat Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságában kívánják-e gyakorolni.

Közig. biz. ülés a városházán. Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága holnap, október hó 2-án d. u. 3 órakor a városháza kistermében ülést tart.

Október 1. „Oktobernek elsején be kell masirozni...” ettől a nótától visszhangzik minden utca. A császárnak és a királynak legényei felöltik a kocsis muudrt, hogy eleget tegyenek hadkötelezettségüknek. Az egyik kesereg, a másiknak a keble dagad a büszkeségtől, az arca ragyog az örömtől. Sir, a kinek nehez a vállas, örül, a ki büszke arra, hogy katona lett. De az öröm és a bánat csakhamar egygyé olvad; a közös sors, a nehéz napok egybe forrasztják a katonák életét. Pár hét mulva már csak azon töprengnek, hogy mégis csak jobb az a cibil élet. A nehéz gyakorlatok után mély sóhajjal gondolnak az aranyzsabadságra. De azért bücsüflettel elszenvedve minden kint és bánatot, mégis csak megállják a sarat. Ma mással nem, hát azzal vi-gasztalják magukat, hogy nem tart örökké. Hiszen minden mulandó ez világon, még a szerelem is, a hogy az a fönt idézett rekruta nóta mondja: „... ugy kell annak lenni, mindenféle szerelemnek vége szokott lenni.”

Istentisztelet. Az ág. ev. híveknek tudomásul adatik, hogy folyó évi október hó 3-án, vasárnap a szokott helyen és időben isteni tisztelet fog tartatni. Medvezky Zsigmond s. k., egyh. felügyelő. Korossy Emil s. k., utazó lelkész.

Színészet Szabadkán. Pesti Ibász Lajos színigazgató vasárnap kezdi meg kiváló társulatával az előadásait Szabadkán.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: A bezdáni izraelita anyabitközség egy a saját, mint az idetartozó fiókhitközségek, továbbá a helyi szent-egylet és izr. iskolaszék nevében szomorodott szívvél jelenti tisztelettel Blitz Adolf kertületi rabbi életének 74 ik, itteni áldásdus lelkesi működésének 37-ik évében f. évi szeptember hó 27-én délután fél 4 órakor történt gyászos elhunytát. A meghodogultnak hült tetemei f. évi szeptember hó 29-én délután 2 órakor tétének a helyi izr. sirketben örök nyugalomra. Bezdan, 1897. szeptember 27. Béke és áldás lengjen pora és emléke felett!

Állategészségügyi kimutatás. Vármegyénk állategészségügyének állása szeptember hó 22-én a következő volt: Lépfene: Petrovosszellő 1 leg., Vajszka 1 u., összesen 2 község, 2 udvar. Veszesség: Bács-Bukin 1 u., Bács-Martonos 1 u., Bezdan 1 u., Kulpin 1 u., Német-Palánka 1 u., Uj Palánka 1 u., Uj-Verbász 1 u., összesen 7 község, 7 udvar. Takonykór: Ada 1 u., B-Földvár 1 u., B-Topolya 1 u., Csantavér 1 u., O-Becse 1 u., Temerin 1 u., Zenta 2 u., összesen 7 község, 8 udvar. Ragadó: száj- és körömfájás: Gyurgyevő 4 u., Kovil-Szt-Iván 15 u., Lok 19 u., Títel 3 u., Uj-Verbász 1 u., Zenta 1 leg., összesen 6 község, 43 udvar. Rühkór: Kulpin 1 udvar. Sertésorban: Bezdan 2 u., összesen 1 község, 2 u. Sertésvész: Bács, Bács-Almás, B-Földvár, Bácsujfalu, Bajsa, Beregh, Bikity, Bogyán, Gajdobra, Goszpodince, Kiszács, Krusevlya, Melykut, Mosorin, O-Sztapár, Paraga, Petrovosszellő, Rém, Veprovác, Zsablya, összesen 20 község.

A föld legmelegebb pontja. Eddigi ismeretek szerint a föld legmelegebb pontja az ugynevezett halálvölgye Amerikában. A völgyet minden oldalról hegyek veszik körül, a melyek közül a Funeral és Amargoza láncai keleten 1500—1800 méter, a Panamit-hegyek nyugaton 2400—2700 méter magasságot érnek el, a mig délen egy 600 méter magas sziklahegy emelkedik. Barometrikus magasságmérésekből kitűnt, hogy e hely 50 méterrel fekszik mélyebben a tenger színénél. A völgy nevét egy szerencsétlenségtől kapta, mely szökevényeket ért, a kik ott éhenhaltak. Megfigyelések szerint a július középhőmérséklete 38° C; a maximum elérte gyakran az 50° ot s a napi középhőmérséklet egy júliusi napon a 43°-ot. A leghidegebb pont: Verchojanszk Szibériában. Itt január középhőmérséklete —50° C s a termométer néha egész —70° C-ig stilyed; egyúttal érdekes, hogy a legmagasabb nyári hőmérséklet eléri a +32° C-t.

A titokzatos szám. Az iskolaév vége elkövetkezett. Zöldi egyetemi hallgató rendkívül merész pénzügyi operációkkal, melyeket nagybátyáinál és nagy-nénénél végbevitt, megszerezte a szükséges tőkét, hogy frakkját, fekete nadrágját és felöltőjét a zalogházból kiváltsa és már most gondtalanul utazik haza. Az első viziontlás öröme után a mama másnap reggel hozzálát a ruhaállomány reviziójához s a felöltőben megtalálja az ominózus zalogházi számot.

— Mit jelent ez a szám? kérdezi fiától.
— A legutóbbi egyetemi bálon felöltőmet a gardróbba adtam s itt bizonyosan ráragasztották ezt az ostoba számot.

A mama csak félig éri be ezzel a magyarázattal, de gyanuja csakhamar újra föléled, mikor a fekete nadrágot vizsgálja; haragosan kérdezi fiától:

— Talán bizony a legutóbbi egyetemi bálon a nadrágot ad is a gardróbba adtad?

Színházi látogatók tízparancsolata. Egy ideges színházi habbité színházi tízparancsolatot dolgozott ki színházlátogató embertársai számára. Így hangzik ez a legujabb tízparancsolat:

1. Sohase jöjj későn s ha mégis megesik: feltűnés nélkül, lehetőleg felvonás után vonulj elő.
  2. Ne zavard a szomszédodat a folytonos mozgással vagy a toaletted igazgatásával.
  3. Ne fordíts hátat azoknak, a kik mellett elhaladsz.
  4. Ne lépj a tukszemtükre.
  5. Ne zavard az előadást hangos beszélgetéssel.
  6. Ne nevsz és ne sirj túlságos zajosan.
  7. Ha már eszel cukrot vagy sliteményt, ugy tedd, hogy a szomszédjaid ne kapjanak irigységből étvágyat.
  8. Ha nem tudsz szinlap vagy szövegeknyvv nélkül ellenni, ugy forgasd a papirost, hogy ne zörögjön.
  9. Hangversenyeknél egészen fölösleges a lábaddal és a fejjel taktust ütni. Mire való a karmester?
  10. Ha kimégy, lépj csendesén.
- A magunk tapasztalatából is megtoldjuk e parancsolatokat néhányval.

— Ne a
elmondja a sz
— Ha a
közömben ma
lyükről az el
— Ne a
azt a színész
— A sz
— A fe
ab! kiáltása

Mivel
rokonukhoz, a
a kertbe mutat
— Mit e
— A nu
— Mind
— Mind
Jancsi s
— Mi o
— A kedv
— Hase

Az áll
életkor a szá
elefánt 400, a
ér állítólag a
életük. Isme
teknősbeca a
pacsirta 30 év
legfeljebb 40
végi életét. A
közű 24, a me
18, a macska
csak 14 éves
malac 7 éves.

Tanon
tanoncul felvé
desében.

Mű

Megjel
Társulat Evkö
vezető: A H
Eugen herce
mult századbe
Szent Miklós
vármegyékben
Bács-Bodrogh
Török szárna
Az elemi csapa

A mag
gyarnak örök
hangzoltak el
németek hatalt
meleg dicsereté
királyt szeret
császári szavak
a német csász
történet. E nag
legszebb képes
amely tisztán
foglalkozik. G
császárlátogató
pestről. Valóá
száma, ugy h
napok alatt B
a történelmi es
zönség könnye
tatványszámok
kinek szivesen
alján karácson
almanachot a
évre 2 frt, és

A „Vas
jelent meg, m
magyarország
említettük Stre
delmi társaságr
föltétt Hények
távtársról Fári
művész pillan
számanak tová
köszöntőjére.
udvari vadász
(képekkel). —
— „A csepelz
pekkel). — „I
lagászat.” K
„Hires asszony
„Dardentor C
kiadás eredeti
Szádecky Gy
zetek és egy
stb. rendes Le
tési ára negy
együtt 3 frt. M
hivatalában. (B
itt megrendel
ság a magyar

Munka
szeretettel less
ket, azalatt be
ség számára.
szedi Munkás
mondva egyútt
talos inasból a
se volt kisebb
szébből hordták
ternek egy eg
be az engedely
Benne lesznek
képeknek a m
már ismer, m
Krisztus képe
melyeket még
ithon, olyan
a mester páris
galériába s mi
latban sem ke
reproduktói el
müemlékek s
hogy külön be
írja s nemcsak

— Ne add a beavatottat, a ki a darab végét előre elmondja a szomszédainak.

— Ha a sor közepén ülsz, jöjj korán és felvonások közben maradj a helyeden, hogy föl ne keltsd helyükről az előtte ülőket.

— Ne dicsekedjél fönnbhangon azzal, hogy ezt vagy azt a színésznőt ismered.

— A színházban ne gyűjts ovációra költséget.
— A fényes kellékek láttára ne fejezd ki hangos ah! kiáltással bámulatot.

Mivel mulasson? Jancsit elvitték szülei vidékre rokonukhoz, a kiknek kertjük van. Küldik, hogy menjen a kertbe mulatni.

— Mit szabad ott tennem? — kérdi.
— A mit akarsz.
— Mindent?
— Mindent.

Jancsi sirva fakad.
— Mi bajod?
— A kedves gyermek felordít:
— Ha semmit sem tiltanak meg, hát mivel mulassak?

Az állatok életkora. A lehető legmagasabb életkort a szárazföldi és vízi állatok érik el. Az elefánt 400, a bálna 300 évet él. Hasonló magas kort ér állítólaga a battyu is. A madarak általában hosszú életűek. Ismernek 100 éves varjút, hollót és sast. A teknősbéka is 100 évet él. A lud és pelikán 50, a pacsipta 30 évet élhet. A teve aránylag vége rövid életű, legfeljebb 40 éves varjút ér el. Az ökör és ló 25 évvel végzi életét. A daru, páva és kanári rendes körülmények között 24, a medve, oroszlan és galamb 20, a csalogány 18, a macska, fűcska, a fajakas 15 évet él. A kutyák csak 14 éves életkort tudnak felmutatni. A papagály és juh 10 év után pusztul el. A menyét 8, a tengeri malac 7 éves korában éri el korának tetőpontját.

Tanonc keresztetik. Egy jó házból való fin tanonc felvétetik Karakásevits Milivoj könyvkereskedésében.

Művészet és irodalom.

Megjelent a Bács Bodrogh vármegyei Történelmi Társulat Évkönyve az idei III-ik része. Tartalma a következő: A Horvátiak elei. Dr. Wertner Móról. Savoyai Eugen herceg zentai győzelme. Száris Bertalantól. Egy múlt századbeli folyamodvány. Közli: Czifrusz Ferenc. Szent Miklós nevé helységei a régi Bács és Bodrogh vármegyékben. Irtá: Iványi István. Régi romok jegyzéke Bács-Bodrogh megye területéről. Közli: Dudás Gyula. Török származású családok Bács megyében. D. Gy.-tól. Az elemi csapások történetéhez. Közli: x. y. Tárcsa.

A magyar nemzet dicsérete. Minden magyarnak örökké emlékeztetés és feledhetetlen szavak hangzottak el e héten a budavári királyi palotában. A németek hatalmas uralkodója: Vilmos császár mondott meleg dicséretet a magyar nemzetre, a mely hő, bátor, királyt szerető volt a múltban és lesz a jövőben. E császári szavak előtt eltörpült minden esemény, e héten a német császár látogatásán kívül más esemény nem történt. E nagy esemény hatása alatt az Ország-Világ, legszebb képes hetilapunk pompás díszszámot adott ki, amely tisztán a német császár budapesti látogatásával foglalkozik. Gyönyörű kivitelű képekben mutatja be a császár látogatás történetét, Tataról, Bélyéről és Budapestről. Valóságos képgyűjtemény az Ország-Világ e heti száma, úgy hogy akinek nem volt alkalma az utolsó napok alatt Budapestre jönni, e képekből megláthatja a történelmi esemény szöveg részleteit. Hogy a nagy közönség könnyen hozzájuthasson e szép képekhez, mutatványszámokat az Ország-Világ kiadóhivatala mindenkinek szívesen küld. Megjegyeztük, hogy ez a szép újság karácsonyra ajándékul gyönyörű kivitelű irodalmi albumot ad. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévre 2 frt, és kiadóhivatala Hold utca 7. sz. alatt van.

A „Vasárnapi Ujság” 39-ik száma 43 képpel jelent meg, melynek legnagyobb részét Vilmos császár magyarországi látogatására vonatkoznak. Ezek közül föl-említjük Streliskynék Bélyén a vadászatra induló fejedelmi társaságról fölvetett képet, a tatai hadgyakorlatokról fölvetett fényképeket Klószól, továbbá a budapesti fogadtatásról Hári Gyula eredeti rajzait és Pauer Géza festőművész pillanatfelvételeit. — A „Vasárnapi Ujság” e számának további közleményei: „Visszhang II. Vilmos közzöntőjére” Kiltemény Lampérth Gézáról. — „Régi ndvari vadászatok.” — „A tatai nagy hadgyakorlatok” (képekkel). — „Hadgyakorlaton. Egy bakakaplár levele.” — „A csepelszigeti Árpád szobor és az Árpád-híd” (képekkel). — „Péchy Tamás (areképpel). — „Uteai csillagász.” Kiltemény Mezei Ernőről. — Regénytár: „Hires asszonyok: „Du Barry-grófné” (képpel). — „Dardentor Clovis” Verne Gyula regénye, (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Levél a Kaukázusból” Szadecky Gyulától. — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyed évre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-utca 4. sz.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

Munkácsy és remekei. Mig idehaza aggódo szeretettel lessük a Munkácsyról érkező: gyászos híreket, azalatt becses meglepetés készül a magyar közönség számára. — Egy nagy diszmunka ez, mely sorra szedi Munkácsyunk úgy szólván összes remekeit, elmondva egyuttal az élete történetét: miként lett az asztalos inasból a világ egyik legnagyobb festője, ki embernek se volt kisebb. Az album számára a világ minden részéből hordták össze az anyagot. A hány helyre a mesternek egy egy remeke elkelt, annyi helyről szerették be az engedélyt egy-egy Munkácsy kép reprodukálására. Benne lesznek ebben a munkában nemcsak azoknak a képeknek a másolatai, melyeket a magyar közönség már ismer, mint péld. Milton, Siralombaz, Tépésesinalók, Krisztus képek, hanem pazar sora olyan műveinek is, melyeket még hirtől is alig vagy éppen nem ismernek itthon, olyan képek, melyeket magánosok hordtak szét a mester párisi műterméből Európa és Amerika amatőr galériáiba s mint féltve őrzött kincsek eddig még másolatban sem kerülhettek a nyilvánosság elé. A képek reprodukciói elsőrendű műintézetekben készülnek; a műmellékletek száma vagy 24, mindegyike megérdemli, hogy külön bekereteztessék. A szöveget Malonyay Dezső írja s nemcsak első, széles vonásokban megírt élettör-

ténete lesz az Munkácsy Mihálynak, hanem egyuttal művészi méltatása is a magyar mester alkotásainak, mely nyomon kiséri zsenijének fejlődését, az asztalos inas művészi próbálkozásaitól kezdve el, egész utolsó ceruza vonásáig. A nagy szabású s a magyar műtörténelemben számot tevő diszmunka az Orsz. Magy. Képzőművészeti társulat közreműködésével és támogatásával. A Singer és Wolfner könyvkiadó cég adja ki. Annyl dédelgető gonddal s oly gazdag arányokban, mint a mennyivel egy Munkácsyról szóló művel, magyar kiadó foglalkozhatik. — Az összes képek és vázlatok száma vagy kétszáz, a Képzőművészeti társulat művészeti bizottsága rendezi sajtó alá.

A magyar Hirlap. Hirlapolvasás nélkül ma már a nagy közönség egyetlen rétege se lehet el. Mindenki gyors és pontos tájékozást óhajt a napi eseményekről és arról szívesebben veszi az értesítéseket, minél kevésbbé tendenciózusak azok és minél jobban megközelítik a tárgyilagosságot. Az a legjobb lap, a melyik igazat mond, a melyik úgy közli az eseményeket, a mint valósággal megtörténtek s a melyik önállóan, minden befolyástól függetlenül, bátorozottan foglal állást és félreérthetetlenül nyilvánít véleményt mindenről. Ha ez a vélemény olyan, hogy tiszta hazafiság s a közönség érdekeinek állandó szemmel tartása és védelme sugárzik ki belőle, akkor minden olvasó a legjobbat kapta, amit kaphatott. A Magyar Hirlap büszkén hivatkozhat arra, hogy majdnem hét éves fennállása óta folyvást ezt az elvet követte és ezzel a jelleggel hódította meg az olvasókat. A Magyar Hirlapot soha párttekintetek le nem nyűgözték, szabadon és függetlenül agítált mindenkor a közjó szolgálatában, nem várva más jutalmat, mint azok elismerését, a kik az őnzetlen hazafiságot meg tudják becsülni. A Magyar Hirlap jelszavai: liberalizmus, magyarság tetőtől talpig, demokratizmus a társadalom egészében, teljes függetlenség a szökimondásban, a nemzeti érdekek legparányibbanak is feltétlen védelme a meg nem alkuvás legszélsőbb fokáig. A nemzetgazdaság minden ágának magyar alapon, magyar érdekek szerint való megszilárdítása és fejlesztése egyik főprogram-pontja a Magyar Hirlapnak. A modern hirlapirodalom legelőkeltebb eszközei állanak rendelkezésére a Magyar Hirlapnak arra, hogy elvállalt hivatását mindenkép betöltsse. Van olyan szerkesztősége, a mely munkaerők tekintetében és megbízhatóság dolgában szinte páratlan. Fenyő Sándor felelős szerkesztője, a kinek az elhűsége a Magyar Hirlap minden szövegében nyilatkozik, a magyar hirlapírók legjavát gyűjtötte maga köré s számukát folyvást szaporítja. A legjobb nevé helletristák egész serege van leköve a Magyar Hirlaphoz, erről könnyű meggyőződni a lap tárcarovataiból, a mely állandóan a legérdekesebb irodalmi finomságokat közli. Az egész lapot az a törhetetlen liberalizmus övezi át, a melynek a vasgyűrűjén keresztül a reakció semmiféle erőszakossága át nem hatbat. Nem csak a főváros, hanem a vidék közönsége is folytonos meleg érintkezésben van a Magyar Hirlappal, a melyet bizalmasul, tanácsadójaul tekint, a mint ezt a szerkesztői üzenetek rovata folyvást bizonyítja. A lap rovatai felölelik a nap minden eseményét s „Társaság” rovata, mely a közelét legújabb aktualitásairól szól, unikum a maga nemében. A legújabb, legjobb regények a Magyar Hirlapban jelennek meg, még pedig bekötött könyv alakban. Teljesen díjtalanul adja előfizetőinek Karácsonyi Album-át, díjtalanul, csak a költségeket számítva fel érte, a „Kis Világ” gyermeklapot és fel áron az „Évszak” című divatújságot. Új előfizetőinek ingyen küldi meg folyó regényének eddigi folytatásait. A lapot bárbová utána küldi előfizetőinek. Mutatványszámot mindenkinek küld, aki kívánja. Előfizetni bármely naptól kezdve lehet. Előfizetési árak egy hónapra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr. Az előfizetés postautalványon beküldhető a „Magyar Hirlap” kiadóhivatalának, Budapest, Honvéd-utca 4.

A siker titka. A fővárosi hirlapok közül a Magyar Ujság mind jobban terjed országsszerte és mind kedveltebbé válik. Nem csuda. Sikereinek titka, hogy a mig egyrészt mindig kitűnően szerkesztett, élénk és változatos lapot ad olvasóinak, addig egyuttal a lehető legnagyobb kedvezményekben is részesíti előfizetőit. Mert bár a Magyar Ujság a legolcsóbb fővárosi lap, amennyiben ára egy hónapra 1 frt, negyedévre 3 frt, félévre 6 frt, egész évre 12 frt, előfizetői mégis teljesen ingyen kapnak havonként egy-egy díszes kiállítású regényt, évenként tehát 12 kötet, úgy, hogy a Magyar Ujság előfizetői tehát egész könyvtárra tesznek szert egy év alatt, csupa kitiűő, hírneves íróktól való, érdekesítő regényre. És e kedvezményben azok is részesülnek, a kik csak egy hónapra fizetnek elő a Magyar Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., vármegye-utca 15). A Magyar Ujság előfizetői azonkívül teljesen ingyen kapják meg a lap heti mellékletét, a kerékpár című sportlapot.

Közzgazdaság.

Műtrágyák alkalmazása takarmány-növények alá.

Ama nagy keresletben, mely a műtrágyák vásárlása iránt napjainkban mutatkozik, lényeges szerep jut a takarmány-növények nagybani termelőinek is és nem ok nélkül, mert a takarmány-növények ép oly lényegesek a talaj termőerejét és tápanyagát illetőleg, mint bármely más kulturnövény. Igen téves azon felfogás, hogy a takarmány-növényeknek nem kell jó talaj, nem kell ápolás, mert azok tápanyag visszapótlás nélkül is megozzák minden évben a jó termést.

Nézünk csak egy oly lucernást vagy egy oly rétet, melylyel a vetés, illetve alakítás után hosszú évek során át mit sem törődnek, s egy olyat, mely minden évben a megfelelő ápolási munkában részesül s időnkint még trágyát is kap. Mig ez utóbbit a növény erőteljesen diszlik, a gyeptartós és sűrű állomány, addig az előbbi hézagos foltok jellemzik, mely foltok később a legkülönbözőbb gyomok tanyájává lesznek. Ily lucernásra vagy rétre nem érdemes azután a kaszát sem koptatni, mert ami még látható a talajon, az alig képvisel valami értékét, annyit bizonyára nem, hogy a kaszálás és betakarítás költségét megtérítene.

Takarmány-növényeinket tehát, legyenek azok akár a réten, akár a legelőn, legyen az löhere, lucerna, zabos búkkönyv vagy csalamádé, egyaránt ápolni kell s ez ápolási munkák egyik legfontosabbika a trágyázás.

A löherét sokan a talajkimélő növények közé sorolják, mert tarló és gyökmaradványokkal a talajból kivont nitrogént és káliit nagy mennyiségben visszaszolgáltatja, bár igaz ez állítás, mindazáltal visszapótlást a löherével bevetett talaj is igényel s különösen foszfor-savat és meszet. A foszfor-savat szuperfoszfát, a meszet mész és gipsz alakjában adjuk, és pedig ha a löhere védő növénye, akkor tavasszal a vetés előtt. A gipsz kat. holdanként 2—3 q. mennyiségben használandó tavasszal s földolog az, hogy oly időben hintessék el, midőn esőre van kilátás, mert egyébként hatása bizonytalanabb. A meszet ősszel bintjük el és sekely szántás által a talajjal azonnal összekeverjük, vagy pedig elszórujuk tavasszal, de jóval a vetés előtt. Ujában a szuperfoszfát gipszet használják fejtrágya gyanánt, kat. holdanként 2—3 q. mennyiségben, mely tavasszal lesz elszóruva s jól alafogaszolva. Nitrogén trágyára a löherének nincs szüksége, mert az nitrogén szükségletét egyéb forrásból képes fedezni. Kálitrágya homoktalajon jó sikert eredményezhet.

Lucerna alá, bár a közvetlen istállótrágyázás is elég jó, de a műtrágyák jobb eredményt nyújtanak. — Trágyázni feltétlenül kell, mert a lucerna a talajt épen kibaszálja. Egy közepéterméssel 90 kgr. nitrogént, 20 kgr. foszfor-savat, 50 kgr. káliit s 90 kgr. meszet vonunk ki. E tápanyagok tehát visszapótlásra szorulnak és pedig különösen a foszfor-savas mész.

A foszfor-savat ősszel szuperfoszfát vagy Thomas salak alakjában adjuk. Ha a védő növény őszi rozs, akkor a rozsvetés előtt elszórujuk 3 q. Thomas salakot s ezt alászántjuk, ha pedig a védőnövény árpa, akkor ősszel szintén elszórujuk 2 q. Thomas salakot és még tavasszal a vetés előtt 1 q. szuperfoszfátot. A gipszet a lucerna ép úgy meghálálja, mint a löhere.

A zabos búkkönyv erős trágyázást kíván s minél több tápanyaggal bír a talaj, annál jobb termést várhatunk. Itt már nitrogén trágyát is használhatunk, különösen chilisalétromot fejtrágya gyanánt akkor, ha a zabos búkkönyv fejlődésében hátra maradt volna. A szuperfoszfát hatása itt is szembeötlő.

A csalamádéra nézve ugyanez áll oly megjegyzéssel, hogy a foszfát trágyáknak adadó elsőbbség.

A rétek és legelők műtrágyázása annál is inkább ajánlható, mert egy trágyafélének a talajba való kebelezése sem sikerülhet rétek és legelőknél úgy, mint a műtrágyáé, s mert egy a rétek, mint a legelők növényzetének kibaszálása s értékesítése több éven át célozthatik.

Réteken és legelőkn a foszfortrágyák alkalmazása a legfontosabb. Ezek mellett homoktalajokon a kálii trágyák is használhatók és pedig egy egymagában, mint foszfortrágyával vegyest: mint kálii foszfát, de az elkülönített elbintés jobb. Nitrogén trágyát a rétek és legelőkn nem annyira műtrágya, mint inkább komposzt vagy trágyalé alakjában adunk.

J. A.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

964 sz. 1897.

Pályázati hirdetemény.

Rém községben leköszönés folytán üresedésbe jött és 300 frt évi fizetéssel javadalmazott egy rendőri állás betöltésére pályázat nyitattik.

Felhivatnak pályázni óhajtok, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket Rém község elüljáróságánál **folyó évi október hó 14-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Rémen, 1897. évi szeptember hó 27-én.

Az elüljáróság.

4181. szám.

kl. 1897.

Árlejtési hirdetemény.

A zombori kir. ügyézség által közlirré tétetik, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban elhelyezett letartóztatottak 1898. évi, esetleg 1898—1900. évi élelmezésének külön, valamint a zombori kir. törvényszéki, ugy az apatini, kulai és bódshághi kir. járásbírósi fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1898. évi, esetleg 1898—1900. évi élelmezésének együttes biztosítására **1897. évi október hó 11-én délelőtt 9 órakor** a zombori kir. ügyézség hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés tartatik.

Bánatpénz 1000 frt.

Kikiáltási ár egy főt éladagra 9¹⁰⁰/₁₀₀ kr, 56 deka-gramm kenyérré 5⁰⁰/₁₀₀ kr, együtt 15 kr.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyézségnél megtekinthetők.

Felhivatnak vállalkozni óhajtok, hogy szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bánatpénzzel vagy megfelelő értékű állami értékpapirokkal, vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlatukat 1897. évi október hó 11-én délelőtt 9 óráig a zombori kir. ügyézségnél nyujtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottaikkal által képviselve jelenjenek meg.

Megjegyeztetik, hogy az írásbeli ajánlatoknál az ajánlat csak a kir. törvényszéki fogház letartóztatottjainak élelmezésére külön és a kir. törvényszéki fogház letartóztatottjainak a kir. járásbírósi fogházak letartóztatottjaival együttesen történő élelmezésére szintén külön teendő meg és kiemelendő, hogy csak az 1898. évre történő élelmezésre nézve, nemkülönben, hogy 1898—1900. végéig terjedő 3 évre való vállalkozásnál milyen vállalati árak ajánlatnak.

Zombor, 1897. évi szeptember hó 11-én.

Dr. Kardos Kálmán,

kir. ügyész.

Jókarban levő közép nagyságu
Meidinger kályha
kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban. 2-1

7871. sz.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Omorovica községben üresedésbe jött segédjegyzői állásnak betöltése céljából pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 400 frt.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy a vármegyei 6/1897. közgyűlési számú szabályrendelet 9. §-nak megfelelőleg jegyzői oklevél, úgy az eddigi működése, valamint erkölcsi magaviseletéről szóló bizonylattal felszerelt folyamodványt hozzám **folyó évi október hó 20-ik napjáig** annyival inkább nyújtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

A választási határidő utólag fog kitézteni.

B.-Topolyán, 1897. szeptember hó 21-én.

Császár,

főszolgabíró.

1210. sz.

kig. 1897.

Árverési hirdetmény.

Bulkesz község alulírt előjárói ezennel közbírré tesszük, miszerint községünk határában levő 4000 kat. holdnyi területen az 1883. évi XX. t. c. értelmében gyakorolható vadászati jog 1898. évi január hó 1-től bezárólag 1903. évi december hó 31-ig terjedő 6 évi időtartamra **1897. évi október hó 18-ik napján délelőtti 10 órakor** községházunknál megtartandó nyilvános árverésen berbe fog adatni.

Az árverési feltételek a községi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthetők.

Bulkesz, 1897. évi szeptember 27-én.

Tessényi István,

jegyző.

Jung Jakob,

bíró.

Pályázat.

Karavukova (Bácsmegeye) róm. kath. község községi iskolájánál egy tanítói állás üresedésbe jövén, ennek betöltése céljából ezennel **október hó 16-ig** pályázat hirdetik. Javadalmazása: 400 frt készpénz, szabad lakás, mely áll 2 szoba s konyhából, egy házi kertnek élvezete. A megválasztott tanító köteles állását azonnal elfoglalni. A tanyelv német-magyar. A kellőleg felszerelt folyamodványokat a karavukovai közs. iskolaszékre címezzék.

Karavukova, 1897. évi szeptember hó 27-én.

Turnovszky Rudolf,

iskolaszéki v. elnök.

3-1

Kiadó lakások.

A Szóntai-ufon elfekvő két ujonan épült házban 1 nagy és 2 kisebb lakás november hó 1-től kiadandó.

Bővebbet

Kukula Antal,

tulajdonosnál.

3-3

5937. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Mohol nagyközségben megüresedett községi I-ső orvosi állásra pályázatot hirdetek.

A községi I. orvos javadalmazása:

1. 1000 frt évi fizetés;
2. 30 frt utiátalány;
3. látogatási díjak.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtokat, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. illetve az 1876. évi XIV. t. c. 43. §-ában előírt képességet igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírotthoz **folyó évi október hó 5-ig** adják be.

Zenta, 1897. évi szeptember hó 12-én.

Dr. Mikosevits Kanut,

főszolgabíró.

2-2

Haszonbérlet.

Bács-Bodrogh megye Bogojeva község határában, Gombos hajó- és vasútállomás mellett 609 katasztrális holdas birtok 3-6 évre **haszonbérbe** kiadandó. Esetleg szabadkézből **eladó**. Értekezhetni a tulajdonosnál **Schlagetter László** urnál **B.-Kulán**.

3-2

Hirdetmény.

Van szerencsém Zombor város és vidéke nagyérdemű hölgyközönségének becses tudomására hozni, miszerint a bajai-ut 3. szám alatt Radoszavlyevits Tivadar-féle házban a mai divatnak teljesen megfelelő

női ruha divattermet

rendezek be és azt **folyó évi október hó 10-én** megnyitom.

Elvállalok mindennemű **francia és angol munkákat**, nemkülönben **kabát, köpeny és gallérok** elkészítését a legdíszesebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett.

Miután a divat tanulmányozása végett beutaztam Budapest, Bécs, Berlin, München és Lipcse fővárosokat, hol több éven át működtem, ennél fogva azon helyzetben vagyok, hogy a mai izlésnek teljesen megfelelek.

A n. é. hölgyközönség becses pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Draxler Lajos,
női szabó.

3-1

Kiadó lakások.

A Szóntai-ufon levő ujonan épített lakház, továbbá a Béla-utcában 144. szám alatt levő lakház

november hó 1-ére kiadó.

Bővebb értesítés nyerhető a magyar olvasóköri szolgánál Zomborban. 3-1

Ajánlati hirdetmény.

Alulírott tömeggondnok ezennel közbírré teszi, hogy vb. ifju Orth Mihály torzsai lakos kereskedő közadós csődtömegéhez tartozó a csődleltárban felvett 6267 frt 52 krra becsült házi butorok, fűszer, vas és rövidárak, valamint bolti felszerelések és activ követelések, a csőd-választmányának 1897. évi szeptember hó 24-én kelt határozata folytán ajánlati verseny útján eladtnak.

Felhívtnak ennél fogva a venni szándékozók, hogy szabályszerűen felszerelt zárt ajánlataikat alulírott tömeggondnok kezéhez **1897. évi október hó 10-én legkésőbb déli 12 óráig** annál is inkább benyújtsák, mert később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok 1897. évi október hó 10-én déli 12 órákor fognak a csődválasztmány által Henneberg Sándor ügyvéd csődválasztmányi elnök irodájában Zomborban felbontatni és azok elfogadása iránt a választmány nyomban határoz.

Bánatpénzül a zárt ajánlathoz 620 frt készpénz, vagy ugyanily értékű óvadékképes értékpapír csatolandó.

Vevő köteles a megvett áruaktárt Sztójkovits György kulai lakos ügyvéd csődtömeggondnoktól az ajánlat elfogadása iránt kapott értesítéstől számított 8 nap alatt átvenni és a vételért bánatpénzének különben elvesztése terhe alatt ugyancsak ezen idő alatt a tömeggondnok kezéhez lefizetni.

Azon esetre, ha elfogadható ajánlat nem tétetnek, a csődválasztmány jogositva lesz, az ajánlati verseny mellőzésével, a csődvagyont más módon, esetleg újabb ajánlati verseny útján értékesíteni.

Ha a vevő a feltételeknek meg nem felel, úgy az értékesítés bánatpénzének elvesztése mellett, kárára és veszélyére fog újabb ajánlati verseny útján eszközöltetni.

A jogügylet után járó III. fok. bélyegilletéket a vevő fizeti.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A csődleltár és áruaktár Sztójkovits György tömeggondnok közbenjöttével a hivatalos órákban Kulán, illetve Torzsán bármikor megtekinthetők.

Kulán, 1897. évi szeptember hó 28-án.

Sztójkovits György,

kulai lakos, ügyvéd,
csődtömeggondnok.

2022. szám. kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Nemes-Militics községében leköszönés folytán két gyalogrendőri állás jött üresedésbe.

Az állások javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 240 frt.

Pályázni kívánók sajtókezelő irt kérvényüket a szervezési szabályrendelet 7. §-a értelmében felszerelve alulírott elüljáróságához **folyó évi október hó 3-ik napjáig** nyújtsák be.

Ns.-Militics, 1897. évi szeptember hó 22-én.

Waisz György, **Horváth Gyula,**
aljegyző. 2-2 bíró.

36728. sz. alisp. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről az 1601/1892. közgy. sz. a. alkotott szabályrendelet I. §-a alapján a leköszönés folytán üresedésbe jött és B.-Kula székhelyvel bíró II-od osztályu utbiztosi állásnak a vármegye főispánja általi kinevezéssel leendő betöltésére ezennel pályázat hirdetik.

Ezen II-od osztályu utbiztosi állás javadalmazása áll:

1. 500 frt évi fizetés,
2. 250 frt utiátalány,
3. 24 frt irodai átalaný.

Felhívtnak mindazok, kik ezen nyugdíjogosultsággal is összekötött állásra pályázni óhajtanak, hogy életkorukat, erkölcsi magaviseletüket, a társadalmi műveltség megfelelő fokát, a szükséges elemi ismereteket, szóval a szabályrendeletben előírt kívánalmakat igazoló hiteles okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket **folyó évi október hó 20-ig** bezárólag hozzám annál bizonyosabban nyújtsák be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, hogy pályázók tartoznak a szabályszerű képességi vizsgát év lefolyása alatt letenni és addig kineveztetésük csak ideiglenes lesz.

Amennyiben az 1873. évi II. t. c. által kedvezményezett altiszt folyamodik ezen állásra, úgy az e tekintetbeni igény kellően okmányolandó.

Zombor, 1897. évi szeptember hó 15-én.

Karácson,
alispán.

3-3

Kiadó lakház.

Zomborban, felsőváros, Farkas-utca 108. szám alatt fekvő lakház, mely áll 3 utcai és 2 udvari szobából, továbbá konyha, kamra, pince és felszerből, **folyó évi november hó 1-től kiadó.**

3-2

Az előkelő világ arczépitője a

Királynő arczéme,

mely hatásánál fogva fölülmul minden eddig ismert arczépitő szereket.

Ártalmas alkatrészekről ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávolít az arczól minden börtisztítást, u. m.: **szeplőt, májfoltot, pörsemet, mitesszert** stb., a bőrt **fénytelen simává és hófehérré** teszi, nappali használata megóvja az arcbort a szél és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hölgypor általa jobban tapad és az arcon állandóan megmarad.

EGY TÉGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,

melynek alkatrészei a Királynő arczéme-el szoros összefüggésben vannak, a bőrnek simaságot, üdéséget kölcsönöz. Kiváló jó illatánál fogva legelső toillette szappan. **Egy darab 50 kr.**

„Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utáznatok vannak, minden tégely védjeggyel van lezárva.” Egyedül kapható:

TEMESVÁRY JÓZSEF

Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.

52-39 Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Egész év
Fél évre
Negyed

A lap
illető
szerkeszt
a lapulata

Egyes sz

Elő

B

Helyben

Egész év
Fél évre
Negyed

Egész év
Fél évre
Negyed

Előfizet

és fia köny

A

Ünnepet

törvényhatósá

gyűlési rikk

bizottsági tag

tanúságot a t

hetlen alattva

Es bebiz

tisztelettel ad

megye első

kasságot fejt

Napirend

következő le

„Mielőtt a

el becses tudn

tényt, hogy a l

és lelkesedést

sebben uralkod

József Ó Felső

legfelsőbb leir

történelmünk

jából szobrok

méltóztatott.

Eme várm

a legnagyobb n

felkent királyu

ház tagjai iránt

nemcsak hatván

A „E

Most

Az e

A mi

Köze

Öt so

Rán

Büvö

De u

Ajka

Tán

Más

Mas

Hisz

Hő s

Más

Még

Háth

Más

Enyi

Szálj

S mo

Ha sz

Megó

Legy

Viszo

... F

S ve